



ת"פ 22353/06/12 - מדינת ישראל נגד מוחמד מנדורי

בית המשפט המחוזי בנצרת

09 ינואר 2014

ת"פ 22353-06-12 מדינת ישראל נ' מנדורי(עציר)

ת"פ 22375-06-12

בפני: כב' השופט דני צרפתי
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
מוחמד מנדורי

נוכחים:

בשם המאשימה עו"ד דורית כשר

בשם הנאשם עו"ד עלא עתאמנה

הנאשם הובא באמצעות הליווי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

פתח דבר

ביום 02.07.13 לאחר שמיעת מכלול הראיות בתיק, ולאחר מספר לא מבוטל של ישיבות בהן התנהל ההליך לגופו, הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעובדות כתב האישום המתוקן מאותו היום שסומן מ/1 (להלן: "**כתב האישום**"). עפ"י הודאתו כאמור הורשע הנאשם, בעבירות של **חבלה בכוונה מחמירה** (לפי סעיף 232(2) לחוק העונשין התשל"ז 1977 (להלן: "**החוק**"), **הפרעה לשוטר במילוי תפקידו** (עבירה לפי סעיף 275 לחוק); **נהיגה ללא רישיון נהיגה** (עבירה לפי סעיף 10(א) ו-162(1) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א 1961; ו**נהיגה ללא ביטוח** (לפי סעיף 2(א)+(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל 1970).

בדין מיום 12.12.13, הורשע הנאשם, לאור הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן נוסף (מ/3) שהוגש נגדו תחילה בבית המשפט השלום בנצרת (ת"פ 49525-07-12) (להלן: "**כתב האישום הנוסף**"). בכתב האישום הנוסף ושצורף לבקשת הנאשם לתיק שבכותרת, הורשע הנאשם בעבירה של **גרימת שריפה ברשלנות**, עבירה לפי סעיף 449 לחוק.

עמוד 1



יצוין כי בנוגע לכתב אישום הנוסף, כלל הסדר הטיעון גם הסדר לסוגיית העונש, וכפי שיפורט להלן.

ישיבת הטיעונים לעונש בעניינו של הנאשם, נדחתה מספר פעמים לבקשת הצדדים, לרבות בעקבות חילופי סגורים.

עיכוב נוסף נגרם בשל בקשת הנאשם לצרף עוד תיק המתנהל נגדו בבית משפט זה (ת"פ 26513-04-13). התיק הנ"ל צורף בפועל ביום 16.09.13 והנאשם אף הודה בכתב האישום המתוקן שיוחס לו שם (מ/2). דא עקא וביום 30.10.13 ביקש הנאשם לחזור בו מהודאתו בכתב האישום הנ"ל. בקשה זו ראיתי לקבל, ראה החלטתי בענין במסגרת הדיון מיום 12.12.13, והנימוקים המפורטים שם.

במסגרת הדיון מיום 30.10.13 הוצגו ראיות לעונש כשהמאשימה הגישה מצידה טיעונים לעונש בכתב. ב"כ הנאשם, טען לעונש בעל פה.

על פי המפורט בכתב האישום, בתאריך 09.06.13, השוטרים, בנחמו, כהן, קוגאן וביטון היו בפעילות מבצעית בשעות הערב, והציבו מחסומים בכביש שבין צומת קדרים לצומת עמיעד. בנחמו וכהן, עמדו במחסום קדמי, כשהם לבושים במדי משטרה, אפודים זוהרים, בניידת משטרה גלויה, שעמדה באלכסון וחסמה חלקית את נתיב הנסיעה, ועליה פנס כחול מהבהב. קוגאן וביטון, עמדו במחסום אחורי, כשהם עומדים ליד רכב משטרה עם פנס כחול מהבהב.

סמוך לשעה 20:10 הגיע הנאשם, מכיוון צומת שבע לצומת עמיעד, נוהג ב-GMC כחול, כאשר עימו ברכב נמצאים רעייתו ושלושה מילדיו. לנאשם לא היה אותה עת רישיון נהיגה בתוקף.

בנחמו וביטון קיבלו הוראה בקשר לבצע בידוק לרכב הנאשם, ובנחמו, שעמד במרכז הנתיב בכביש, סימן לנאשם באמצעות הפנס שבידו, לעצור לבדיקה. הרכב שהיה לפני רכבו של הנאשם, ירד לשולי הכביש. הנאשם החל להאט נסיעתו, וכאשר היה במרחק של כ-3 מטרים מבנחמו, האיץ וברח בנסיעה מהירה, לעברם של בנחמו וכהן, אשר נאלצו לקפוץ לצד הדרך כדי לחמוק מפגיעת הרכב.

אז דווח לקוגאן וביטון, שעמדו כאמור במחסום האחורי, כי הנאשם חמק מן המחסום הקדמי, והם נתבקשו לעצרו, ולשם כך אף פרסו הנ"ל דוקרנים על הכביש.

קוגאן סימן לרכב לעצור, באמצעות הפנס שבידו, כאשר הוא צועק "עצור משטרה", אולם הנאשם פרץ במהירות, באמצעות הרכב את המחסום, עלה על הדוקרנים, עד שנעצר כמה מאות מטרים לאחר מכן, כאשר שני גלגלי הרכב הקדמיים, מנוקבים.

כאשר הגיעו אליו השוטרים ושאלו אותו מדוע לא עצר, השיב כי לא ראה אותם ואינו יודע מה הם רוצים ממנו.

על פי המפורט בכתב האישום הנוסף (מ/3), בצהריים 3.4.12, במושב עלמה העסקה הנאשם בחיתוך ברז להשייך למשפחת כלפה באמצעות כתוצאה מהפעולה לעיל, התחממו, הוצתו ונפגעו כיוויים ללוליא פרוחים שלבני משפחת זגדון, הנמצאים בסמיכות מקום, שכן הנאשם לא נקט פעולה כלשהי למניעת סכנת שריפתם.



טיעוני המאשימה

ב"כ המאשימה צירפה כראיות לעונש את המרשם הפלילי של הנאשם וכן את מרשם העבר התעבורתי שלו. עוד הוגשו שתי הכרעות הדין וגזרי הדין, המפעילים לטענת המאשימה עונשים על תנאי, זאת בעקבות הרשעת הנאשם בתיק שבפנינו. כמו כן הוגשו "אישורי השהיה" של הנאשם עפ"י מערכת צוהר, של שב"ס המפרטים את תקופות המאסר בפועל, עפ"י ההרשעות הקודמות של הנאשם, והרלבנטיות להפעלת העונשים על תנאי.

אקדים כי טיעוניה הכתובים של המאשימה התייחסו בנוסף לעבירות בהן הורשע הנאשם גם לעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, כשזו אינה רלבנטית לענייננו. יודגש כי העבירה הנ"ל אף כלל לא יוחסה לנאשם בכתב האישום (מ/1). בהתאם, ברור כי התעלמתי מטיעוני המאשימה הנוגעים לעבירה זו.

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת עבירת האלימות בה הורשע הנאשם, עבירת החבלה בכוונה מחמירה, המסכנת ערכים של שלמות הגוף, וחיי אדם.

המאשימה הפנתה לנסיבות ביצוע העבירה בעניינינו, לפיהן הנאשם גמר אומר להתעלם מהוראה חוקית שהורתה לו לעצור, פתח בנהיגה פרועה תוך נטילת סיכון מודע לפגיעה בשוטרים שניצבו בחזית מכוניתו כשרק בנס ניצלו השוטרים שהצליחו לקפוץ לצד הדרך. המאשימה הפנתה עוד לתעוזתו של הנאשם ולעובדה שהעבירות בוצעו כלפי שוטרים, על החומרה המיוחדת בהפעלת אלימות כלפי רשויות האכיפה [ב"כ המאשימה הפנתה בנדון לפסיקת בית המשפט העליון בדגש לע"פ 2410/04 מ"י נ' אבולקיעאן (11.11.04)].

לטענת ב"כ המאשימה, מדובר בעבירה שבוצעה תוך שימוש ברכב מסיבי ומסוכן (מסחרית GMC), כשהסכנה הנובעת מרכב מסחרי שכזה, בנהיגה פרועה, מתעצמת, והיא בגדר מעין "פצצה מתקתקת" היכולה לגרום לנזק, לרבות תאונה רבת נפגעים. עוד ציינה המאשימה לחומרה, את העובדה כי הנאשם גם סיכן את חייהם של אשתו ושלושה מילדיו שנסעו עימו ברכב, זאת נוסף על הסיכון למשתמשי הדרך ולשוטרים, כשאת כל האמור עשה, על מנת לחמוק מבדיקה במחסום.

בנוסף, ובהתייחס לסעיף 40ט לחוק העונשין, טענה ב"כ המאשימה כי העבירה בוצעה באופן בלעדי על ידי הנאשם. הנזק שיכול היה להיגרם, אילולא הצליחו השוטרים, בנחמו וכהן, לזנק לצדדים ולהימלט מן הרכב, יכול היה להיות משמעותי ביותר, ואף להביא לפגיעה בחיי השוטרים.

ב"כ המאשימה ביקשה להצביע על מדיניות ענישה הכוללת ענישה מרתיעה של מאסר בפועל. לטענתה, הפסיקה התייחסה לביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, בנסיבות כבעניינינו, הכוללות מרדפים בכבישים, ונהיגה פרועה המסכנת חיי אדם, כחלק "ממכת מדינה", כשבנדון נפסק כי יש להחמיר בענישה, ולהעדיף שיקולי הרתעה על פני הנסיבות האישיות. בנוסף, התייחסה ב"כ המאשימה כאמור, לעמדת הפסיקה בנוגע לביצוע עבירות אלימות כלפי נציגי אכיפת החוק (התייחסות לפסיקה רלבנטית תובא בהמשך על פי הצורך). על כל אלה, הדגישה ב"כ המאשימה כי העונש שקבע המחוקק בצידה של עבירת החבלה דן הוא של 20 שנות מאסר על הנגזר מכך למדיניות הענישה.



עפ"י המפורט, טענה ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם לעבירה שבדיון, על נסיבותיה עומד בין ארבע שנות מאסר לשש שנות מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה התייחסה לשיקולים המנויים בסעיף 40יא לחוק, שעניינם נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כשמכלול שיקולים אלו בענייננו מצדיק החמרה בענישה; עברו הפלילי המכביד של הנאשם, מלמד כי אין מורא על הנאשם אשר ממשיך בדרכו העבריינית. לטענתה, מדובר בנאשם רצידיביסט, אשר לא היסס לבצע את העבירות המיוחסות לו, כששני מאסרים על תנאי לפרק זמן ממושך תלויים מעל ראשו. חיזוק נוסף להעדר המורא של הנאשם מפני החוק, בענייננו, ניתן ללמוד מכך שאת העבירות ביצע כלפי שוטרים, בעת מילוי תפקידם. ב"כ המאשימה טענה עוד כי אף לא ניתן לזקוף לזכות הנאשם, את הודאתו, אשר באה רק לאחר ניהול הליך הוכחות מלא. בהקשר זה, לא מדובר לטענתה בנאשם שחסך זמן שיפוטי מכל וכל אלא במי ששקל שיקולי תועלת אישית בלבד. הנאשם גם לא ביטא כל חרטה על מעשיו או אמפטיה כלפי אלו שסיכן את חייהם.

ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה שלא מדובר בנאשם אשר פניו לשיקום, כאשר התנהגותו מוכיחה כי רק ענישה מחמירה ביותר תועיל להרתיעו או לכל הפחות להרחיקו מהחברה על מנת למנוע סכנה.

ב"כ המאשימה, על כן, עתרה להחמיר בעונשו של הנאשם ולהעמידו ברף העליון של מתחם העונש ההולם. לטענתה החמרה כאמור גם דרושה לשם הרתעת הרבים, בהינתן סוג העבירה אותה ביצע, וכפי שקבעו בעניין בתי משפט בעבר, ופורט לעיל (סעיף 40ז' לחוק). בהקשר זה טענה ב"כ המאשימה כי טעמים של הגנה על שלום הציבור ובפרט של ציבור המשתמשים בדרך, יש בהם כדי לתמוך בענישה כאמור.

בגין התיק הנוסף (ת"פ 12-07-49525), ביקשה ב"כ המאשימה, להטיל עונש של מאסר מותנה וקנס, כמוסכם על הצדדים. בנדון צוינה העובדה כי שולם פיצוי למתלונן בתיק הנ"ל, כנימוק לעמדה העונשית המוסכמת.

בסיכומו של עניין עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש של 6 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה ממושך ומרתיע, קנס גבוה וכן פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה ופסילה על תנאי. עוד עתרה ב"כ המאשימה להפעלת המאסרים המותנים שהושטו על הנאשם בת"פ 6/96 ו-165/03, לתקופת 36 חודשים ו-30 חודשים, בהתאמה, ובמצטבר.

טיעוני הנאשם

ב"כ הנאשם, פתח טיעוניו בסקירת התכלית של תיקון 113 לחוק. בהקשר זה הפנה לדברי ההסבר לתיקון, המלמדים לטענתו כי קיים מדרג בין עקרונות הענישה, כאשר עיקרון ההלימה בראש, ולאחריו, עפ"י סדר החשיבות רלבנטיים, שיקול השיקום, שיקול ההגנה על שלום הציבור ובסוף הרשימה השיקול של הרתעת היחיד והרבים. עוד הדגיש ב"כ הנאשם כי עיקרון ההלימה, אינו שווה לעיקרון הגמול, וכי יש להתייחס, כמצוות המחוקק, לנסיבות המעשה והעושה. לדידו הכרח גם להבהיר כי תכלית התיקון לא הייתה להחמיר בענישה, אלא היפוכם של דברים למעשה.



לסוגיית העונש בענייננו הפנה ב"כ הנאשם, לעובדות כתב האישום, ואשר לטענתו מדברות בעד עצמן; מעובדות אלו עולה, כי בהכרח לא היה כל תכנון מוקדם, שיש בו ללמד כי הנאשם התכוון לחבול, או לגרום להשתלשלות האירועים כפי שהתרחשה. לטענתו, לא יכולה להיות מחלוקת כי הנאשם לא הכיר או כיוון לפגוע בשוטר מסוים. באשר לאירוע עצמו, המדובר באירוע נקודתי, שארך פרק זמן קצר בעת חזרה מנסיעה משפחתית שגרתית לביתו של הנאשם שהתחתנה שלושה ימים קודם לכן. אירוע שהתרחש ללא מחשבה או כוונה זדונית, אשר התגלגל לאן שהתגלגל רק בשל חשש הנאשם להיתפס נהוג ללא רישיון נהיגה. ב"כ הנאשם טען כי יש לייחס משקל בשיקולי הענישה למצוקה בה היו שרויים הנאשם ומשפחתו, בהתרחשות האירועים. בנוסף, הפנה ב"כ הנאשם לכך שסופו של יום לא נגרם כל נזק. עוד ציין ב"כ הנאשם, כי טענת ב"כ המאשימה לנזק שעלול היה להיגרם, מלאכותית, שעה שהשוטרים זיהו את הרכב טרם הגעתו למחסום, והוציאו עצמם מבעוד מועד מכלל סכנה.

לטענת ב"כ הנאשם, עסקינן במעשה עבירה שנסיבותיו מצויות ברף לא גבוה של העבירה נשוא סעי' 329 לחוק. לטענתו ענייננו שונה ממוקרים מגוונים בפסיקה בהם הורשעו נאשמים בעבירת החבלה בכוונה מחמירה, כשהמעשים האחרים הנ"ל כללו בריחה משוטרים, מרדפים של ממש, סיכון העוברים והשבים וכו', שלא כבענייננו.

ב"כ הנאשם, ציין כי מכל מקום טווח הענישה בעבירה זו הוא רחב, זאת כנגזרת לנסיבות המגוונות בהן בוצעו העבירות. ב"כ הנאשם צירף מצידו פסיקה, המשקפת לטענתו את הענישה הראויה במקרים שנסיבותיהם דומות לענייננו (תוזכר בהמשך על פי הרלבנטי). עוד ציין ב"כ הנאשם כי הענישה שהציג נכונה לענייננו, אף לאחר מדיניות ההחמרה בעבירות נשוא ענייננו זה. ב"כ הנאשם התייחס לפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה ופירט הנסיבות המאבחנות את הפרשות הנ"ל מהמקרה דנן.

ב"כ הנאשם הפנה לטיעוני הנאשם בפתח ישיבת הטיעונים לעונש ולפיהם בעבר נתנו לו גורמי מרות, כאלו או אחרים, היתר ביודעין לנהוג, ללא רישיון, לצרכים מסוימים (אציין כבר עתה כי בהקשר לטיעון סתום זה, שנטען בעלמא, ע"י הנאשם למעשה, אינני רואה להרחיב ודי שאציין כי הנאשם חזר ואישר כי לצד טיעון עלום זה, הוא אינו חוזר בו מהודאתו כי עבר את העבירות המיוחסות לו).

לאור המכלול סבר ב"כ הנאשם כי יש לקבוע את מתחם הענישה החל בענייננו, כנע ממספר בודד של חודשי מאסר ועד ל- 24 חודשי מאסר.

בהתייחסו לנסיבות החיצוניות לביצוע העבירה (סעיף 40'א'), הפנה ב"כ הנאשם לכך שהנאשם, בן 54 ואב לחמישה ילדים, ניהל עד למעצרו אורח חיים נורמטיבי ועבד למחייתו. לטענתו, יש להתחשב בהודאתו של הנאשם, הגם שבאה לאחר ניהול הוכחות, כשיש בה ללמד בכל זאת על הפנמה ולקחת אחריות, לצד חיסכון מסוים בזמן שיפוטי.

ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט ליתן לנאשם הזדמנות נוספת, על אף מעידותיו בעבר, וליתן לו תקווה וכוח על מנת לשוב לדרך הישר.

לגבי טענת המאשימה כי יש להפעיל לחובת הנאשם את התנאי שנקבע בתיק 6/96 טען ב"כ הנאשם כי תקופת התנאי, על פי גזר הדין מ-6/03, הועמדה על 3 שנים ובהתאם, לאור כך שתקופת המאסר של התיק הנ"ל (6/96) הסתיימה



ב-2007, הרי שתקופת התנאי פקעה בשנת 2010. לטענתו אין בעובדה כי הוטל על הנאשם עונש מאסר נוסף (במסגרת תיק 165/03), אותו ריצה בחלקו כבר בחופף למאסר בתיק (6/96) ובחלקו במצטבר, כדי להוביל למסקנה כי תקופת התנאי הוארכה, כך שהיא עמדה בתוקפה עת בוצעו העבירות נשוא ענייננו, כטענת המאשימה.

באשר לתנאי הנוסף, שהושת על הנאשם בת"פ 165/03, טען ב"כ הנאשם כי נוסחו של תנאי זה הינו מעורפל, כשלא ברור אם מדובר בתקופת התנאי, כמו גם מה העבירות המחילות את התנאי. לדידו יש לפרש את הספק ואי הבהירות האמורים לטובת הנאשם ולהימנע מהפעלת ענישה על תנאי מכוחו.

הנאשם, לו ניתנה זכות המילה האחרונה, הצהיר שהוא מצטער על המעשים שנעשו, טען, כי לא הייתה לו שום כוונה לפגוע באף אחד. ביקש כי תוטל עליו ענישה מקלה שתאפשר לו להמשיך ולפרנס את משפחתו בכבוד וכן לחזור להיות אזרח נורמטיבי שמסייע למשפחתו בהקדם.

דין והכרעה

חוק העונשין, על פי תיקון 113 מורנו, בסעיף 40ב': "**העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.**"

ובסעיף 40ג(א) נקבע: "**בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט.**"

ממשיך סע' 40ג(ב) וקובע:

"**בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה.**"

עוד אזכיר בהקשר לענייננו את סעיף 40ג' הקובע באשר למקרים בהם יש ריבוי עבירות כדלקמן: **מיום 10.7.2012**

תיקון מס' 113

ס"ח תשע"ב מס' 2330 **מיום 10.7.2012 עמ' 105** (ה"ח 241)

הוספת סעיף 40יב

"**40יג.א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע**



מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם. (ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.

בענייננו, התיק העיקרי נשוא כתב האישום מהווה אירוע אחד רציף על מכלול העבירות שנעברו במהלכו ובהן הורשע הנאשם. בהתאם, מתחם העונש ההולם שייקבע להלן, יתייחס למכלול העבירות באירוע זה, ללא הפרדה.

התיק המצורף כלל כאמור, במסגרת הסדר הטיעון הסכמה לעניין העונש כך שלגביו לא נדרש דיון לבחינת מתחם העונש ההולם.

העונש המתאים והראוי יקבע על דרך של עונש כולל, זאת ביחס לשני התיקים.

מתחם העונש ההולם

עבירת החבלה בכוונה מחמירה, מגינה על ערכים של שמירה על שלומו וחיו של אדם. במקרים כבענייננו בהם מדובר על ניסיון לפגוע באדם - איש מרות, באמצעות כלי רכב (תוך ניסיון להימנע מעיכוב כדין בנתיב תחבורה), תכלית ההגנה האמורה ברורה. בנוסף נכון לקבוע כי בנסיבות כבענייננו, העבירה מגינה גם על ערכים של שלום ובטחון ציבור המשתמשים בדרך, כמו גם הבטחת פעילות סדירה של כוחות הביטחון, ושלומם של אלו.

בענייננו, פגיעת הנאשם בערכים אלו, היתה חמורה. כתב האישום בו הודה מלמד כי הנאשם, אשר נהג ברכב מסחרי, לא שעה להוראות השוטרים, שעסקו בפעילות מבצעית, והיו מזוהים בבירור כשוטרים. הנאשם אף האיץ את רכבו, תוך נסיעה לעבר השוטרים וסיכון שלומם של השוטרים. הנאשם המשיך והגדיל לעשות כאשר פרץ גם את המחסום המשטרתי השני, תוך שעלה על דוקרנים שהוצבו במקום, ונעצר רק כמה מאות מטרים לאחר מכן משנוקבו צמיגי הרכב. משנה חומרה נוסף, טמון בכך שהנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו כשהוא נוהג ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח.

יודגש, בהקשר זה, כי לא נדרש שהלך רוחו של הנאשם ילמד על כוונה וחפץ לתוצאות שיכלו להיגרם ממעשיו, זאת להבדיל מכוונה להימנע מעיכוב כדיון.



בהמשך לאמור, במקרה דנן, ובהתייחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק), הרי שעובדות כתב האישום מלמדות, לחובת הנאשם, כי חלקו בביצוע העבירה היה מלא. הנזק שיכול היה להיגרם מנסיעת הנאשם ברכב מסחרי לעבר שני השוטרים כלל בהחלט אפשרות פגיעה בגופם של השוטרים, כמו גם סכנה לרכבים חולפים כתוצאה מהתפתחות האירועים.

מבלי לפגוע באמור, כשיקול לטובת הנאשם, נכון לקבוע מנגד (לרבות תוך השוואה לפרטי האירועים האחרים בפסיקה שהוצגה), כי מדובר במקרה דנן באירוע שנסיבותיו מדורגות ברף הבינוני של מדרג החומרה של סוג העבירות בהן הורשע הנאשם. עוד אין חולק כי העבירה בוצעה ללא תכנון מוקדם, וכי בסופו של יום ועל פי מבחן התוצאה, שלא ניתן להתעלם ממשקלו, נסתיימה הפרשה, למרבה המזל, מבלי שנגרם נזק ממשי או בכלל לגוף ואף לרכוש.

סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בהתייחס לאירועים בנסיבות הדומות לענייננו, אשר בהן נעברה עבירה של חבלה בכוונה מחמירה במטרה להימנע מעיכוב, תוך הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ובהעדר רישיון נהיגה וביטוח רכב, מלמדת כי הענישה מחייבת, על דרך הכלל, מאסר משמעותי בפועל.

בתי המשפט בנדון שבו והדגישו את הצורך להחמיר בדינם של נאשמים בעבירות מסוג אלו בהן הורשע הנאשם ובפרט כשאלו יוצרות סיכון מיידי וממשי לחייהם של שוטרים, נוסעים ועובדי אורח משתמשי הדרך. נפסק לא אחת כי עבירות מסוג זה מבטאות זלזול חמור ומעורר דאגה בחיי אדם, תופעה המחייבת ענישה מחמירה ומרתיעה;

"בית משפט זה חזר והפנה זרקור לתופעה עבריינית קשה ומסוכנת שהפכה למכת אזורים מסוימים בניסיון לחמוק מהוראת שוטרים המורים לנהג לעצור, תוך התעלמות ממצב הדרך, בנהיגה פרועה ומסוכנת. בית המשפט חזר והבהיר כי נדרשת ענישה מחמירה ומרתיעה שכן מי שמזלזל בהוראות השוטרים העושים תפקידם, מסכן חיי אדם וגורם נזק בנהיגתו, יענש באופן חמור ומרתיע" (ע"פ 2544/11 סמארה נ' מ"י (22/12/11)).

עם זאת, ועל פי הכלל הידוע, לפיו הענישה לעולם תהיה אינדיווידואלית, פרושים בפסיקה גם מקרים בהם הסתפקו בתי המשפט בענישה הכוללת מספר בודד של חודשי מאסר בפועל בלבד, כשהכל כידוע תלוי בנסיבות ביצוע העבירה, תוצאותיה וכמובן נסיבותיו של העושה.

בע"פ 2544/11 הנ"ל, אישר בית המשפט העליון עונש מאסר בן ארבע שנים אשר הושת על נאשם, בגין עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) וסעיף 329(א)(2) לחוק (ובעבירות של ידיעות כוזבות, לפי סעיף 243 לחוק) ואשר בהן הורשע במסגרת הסדר טיעון. הנאשם שם, בעל עבר פלילי קל, ותסקיר חיובי, עקף אוטובוס מימין על מנת לחמוק ממחסום משטרה, תוך שסיכן שוטר שעמד במקום, ואף פגע בשוטר נוסף, אותו העיף על הכביש ונמלט. (השוטר נאלץ לעבור ניתוח לתיקון השבר ברגלו).

בע"פ 396/13 ג'בארין נ' מ"י (15.09.13), התקבל ערעור של נאשם, שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(2) לחוק, והפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק. בית המשפט העליון הפחית את עונש המאסר בפועל שהושת על המערער מ-30 חודשי מאסר בפועל, ל-10 חודשי מאסר בפועל.



המערער שם האיץ על דרך עפר, בה עמד שוטר משמר הגבול, וסיכן את שלומו של השוטר. בית משפט העליון שם ציין כי בפניו צעיר, משכיל, בעל עבר נקי (למעט מספר עבירות תעבורה), ובעל אורח חיים נורמטיבי. כמו כן נקבע כי המקרה שם היה ברף הנמוך של ביצוע העבירות, שעה שדובר בדרך עפר, מהירות לא גבוהה, ואירוע שמשכו קצר, כשמכל מקום לא הייתה לנאשם שם כל אפשרות להמלט לכביש פתוח וכי בנסיעתו ביקש הנאשם שם רק להמשיך לביתו שהיה ממוקם מטרים ספורים משם. בית משפט שם ציין כי לא היה זה מקרה של נהיגה פרועה, תוך אי ציות לחוקי התנועה וסיכון חיי שוטרים ואנשים, שנקרים על דרך הנאשם.

לציין כי בית המשפט שם הפנה לפסיקה נוספת הנוגעת למקרים חמורים יותר מהמקרה בו הוא דן והמצביעים על רף ענישה הנע בין 24 חודשי מאסר בפועל ל- 30 חודשי מאסר [ע"פ 1206/12 אבו מחרב נ' מ"י (24.06.12) - במקרה הנ"ל דובר שלא כבעניינו בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה; ע"פ 6019/09 קילאני נ' מ"י (18.03.10)].

כאן המקום לציין כי הפסיקה אותה הציג הסניגור עסקה רובה ככולה במקרים בהם דובר בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) לחוק, טרם התיקון, כאשר במקרים הדומים יותר למקרה דנן מבחינת התשתית העובדתית בפסיקה הנ"ל, בהם נמלט הנאשם מרכב משטרה תוך נסיעה פרועה - נסיבות הנאשמים באותם מקרים לקולה, היו ייחודיות לקולה, דוגמאת העדר העבר פלילי, גיל צעיר, הליכי שיקום וכיוב'.
[ראה לעניין זה ת"פ 8329/04 מ"י נ' חסן (19.11.07) בו הושת על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 12 חודשים; ע"פ 7348 מ"י נ' אוזן (26.12.11) שם החמיר בית משפט העליון בעונשו של נאשם, בעל עבר פלילי, והעמידו במקום - 12 חודשי מאסר בפועל (כולל מאסר מותנה בן חודשיים שהופעל) שנגזרו בערכאה הדיונית, על 24 חודשים. הנאשם שם איים וגנב משוטר מג"ב סך של 500 ₪ ובהמשך ברח מן המשטרה, תוך ביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. הנאשם שם הורשע גם בהפרעה לשוטר במילוי תפקידו, והעלבת עובד ציבור.

לציין כי על ת"פ 8156/04 מ"י נ' אלעסם (05.02.07), אותו הגיש ב"כ הנאשם בעניינו ואשר הושתו במסגרתו 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות, נתקבל ערעור המדינה, והעונש הועמד על 18 חודשי מאסר בפועל, זאת למרות שדובר שם בבחור צעיר, ללא עבר פלילי, שיצא ממעגל חוסר ההשכלה של משפחתו ולמד לימודים אקדמיים [ע"פ 2503/07 מ"י נ' אלעסם (03.09.07)].

לציין כי על ת"פ 8156/04 מ"י נ' אלעסם (05.02.07), אותו הגיש ב"כ הנאשם בעניינו ואשר הושתו במסגרתו 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות, נתקבל ערעור המדינה, והעונש הועמד על 18 חודשי מאסר בפועל, זאת למרות שדובר שם בבחור צעיר, ללא עבר פלילי, שיצא ממעגל חוסר ההשכלה של משפחתו ולמד לימודים אקדמיים [ע"פ 2503/07 מ"י נ' אלעסם (03.09.07)].

מאידך, המקרים אותם הציגה ב"כ המאשימה ובהם הושתו מאסרים בפועל לתקופות של 4 שנים והתייחסו בעיקרם לתיקים בהם הורשעו הנאשמים בביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, [לפי סעיף 332], אכן היו, כטענת ב"כ הנאשם, ברף גבוה יותר של "המרדפים" ואלו כללו מרדפים ארוכים, סיכון של חיי מספר אנשים ופגיעה בפועל בגוף.

ראה למשל ע"פ 2410/04 הנ"ל, וע"פ 7003/09 אבו עמרה נ' מ"י (17.01.11) בו הורשע הנאשם, לאחר שמיעת ראיות בעבירה לפי 332(2) וגם לפי 329(2) לחוק, לצד עבירות נלוות נוספות.

האמור נכון גם לגבי ע"פ 285/13 מוסטפא נ' מ"י (24.10.13) שם נקבע מתחם ענישה שבין 42 ל- 54 חודשי מאסר



לענין עבירה לפי סעיף 332(2) הנ"ל, כשהעובדות כללו נסיבות של מרדף ארוך ויצירת סיכון רב, תוך נסיעה בנתיב נגדי, פריצת מחסום משטרת וכו'. הנאשם שם הורשע, לאחר הודאתו בכתב אישום מתוקן, ונידון ל-42 חודשי מאסר בפועל, לצד הפעלת עונש על תנאי בן ארבעה חודשים מתוכם חודשיים נגזרו במצטבר.

לאחר שקילת המכלול, ובהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה לרבות בבית משפט זה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כפי שפורטו, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בעניינינו עומד על טווח ענישה שבין 24 חודשי מאסר בפועל ל- 36 חודשי מאסר.

קביעת העונש המתאים

סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין מורנו: "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א...", (ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה).

בהקשר לנסיבות הרלבנטיות לעניינינו ואשר אינן קשורות בביצוע העבירה, בזיקה לסעיף 40א', מצאתי כי יש לזקוף במידת מה לזכות הנאשם על שנטל בסופו של יום, אחריות למעשים, והביע חרטה ולו חלקית בנדון. כמו כן נתתי משקל מה להודאתו של הנאשם, מבלי שהתעלמתי כמתחייב מהמועד בו ניתנה ההודאה, זאת רק טרם שמיעת סיכומים.

לחובת הנאשם, נתתי משקל לעברו הפלילי המכביד מאוד של הנאשם, הכולל בין היתר תקופת מאסר בת 11 שנים, אותה ריצה בגין עבירות אשר כללו בין השאר ניסיון לרצח (לפי סעיף 305(1) לחוק, פציעה או חבלה שלא כדין, ועבירות סמים ונשק. עוד ריצה הנאשם 8 שנות מאסר בפועל, חלקן בחופף למאסר הנ"ל, בגין עבירות שכללו בין היתר, עבירות החזקת סמים, תיווך בסם מסוכן, וניסיון לייבוא סם מסוכן.

נוסף על האמור הנאשם הורשע עוד קודם לאלו בשורה ארוכה של תיקים נוספים, שכללו בין השאר גניבות, גניבות חקלאיות, סיכון בטיחותי של נוסע, איומים, תקיפה ועוד, בגין אלו ריצה הנאשם עונשי מאסר קלים או מאסרים מותנים. בנוסף לנאשם דן עבר תעבורתי הכולל בין השאר, הרשעה בנהיגה ללא רישיון נהיגה משנת 2000, ורישיון נהיגה שפקע ליותר מ-6 חודשים, משנת 2013.

רואה להבהיר כי נמנעתי מלהתייחס לטענות עובדתיות אשר לא קיבלו ביטוי בכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם ולא הובאו לגביהן ראיות לעונש, כמצוות סעיף 40'.

כמו כן התעלמתי מטיעונים מרומזים וסתומים שהציג הנאשם, על התנכלויות כלפיו מצד רשויות החוק, אשר גם,



לטענתו, הרשו לו, עפ"י שיקוליהם, מעת לעת לנהוג ברכב, למרות שלילת הרישיון בה היה נתון.

בהתיחס לתיק הנוסף (ת"פ 49525-07-12), כאמור, הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, להטיל עונש של מאסר מותנה וקנס. בהתחשב בטיב העבירה, נסיבות ביצועה כמו גם בעובדה שצוינה בנדון כי שולם פיצוי למתלונן בתיק הנ"ל, לא ראיתי שיש לחרוג מהעונש המוסכם הנ"ל.

כאמור, העונש המתאים והראוי יקבע על דרך של עונש כולל, זאת ביחס לשני התיקים.

הפעלת התנאי

לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, ובתיעוד שהגישה ב"כ המאשימה לענין התקופות בהן שהה הנאשם בין כתלי הכלא, אני רואה לקבוע כי שני המאסרים המותנים, שהושתו על הנאשם בת"פ 6/96 ות"פ 165/03, חלים ומופעלים בענייננו.

לענין תקופת התנאי בת"פ 6/96 נפסק כי:

"נשאלת השאלה אם המחוקק התכוון לכך שתקופת התנאי תחל מהיום בו סיים לרצות את עונש המאסר בפועל אשר ביחד עמו הושת עליו עונש המאסר על תנאי או שכוונת המחוקק היתה כי תקופת התנאי תחל ביום שחרורו בפועל מן המאסר ועזיבתו את כתלי בית הסוהר.

בע"פ 229/80 רפאל קייפי נ' מדינת ישראל (לא פורסם) נדונה שאלה דומה. בא-כוחו של המערער טען "כי צריך היה למנות את התקופה של שנתיים מיום מתן גזר הדין של בית המשפט שהטיל את המאסר על תנאי ולא מתום תקופת המאסר שהוטלה בתיק האחר האמור כפי שעשה בית משפט קמא (עמ' 1 לפסה"ד).

כב' השופט שמגר (לימים הנשיא) בדחותו את טענת המערער קבע כי:-

"תקופת התנאי איננה מתחילה לרוץ אלא מכח מתן גזר הדין והוא הדין לענין תקופת המאסר בפועל. שניהם שואבים תוקפם מגזר הדין האמור ומכאן כי בעת שהטלת התנאי מקבלת תוקפה גם קיים עונש מאסר לריצוי בפועל. על כן חל במקרה כגון זה הסייג הנובע ממילותיו המפורשות של סעיף 52(ג), לפיו מונים את תקופת התנאי מיום שחרור ממאסר ולא מיום גזר הדין והוא, כמובן, אם בית המשפט לא הורה אחרת. אך מובן הוא כי אותו כלל חל כאשר הנאשם מרצה בעת מתן גזר הדין מאסר שהוטל בתיק אחר". (הדגשה שלי - י.מ.)

ר' לענין זה גם רע"פ 148/89 מלכה נ' מ"י (טרם פורסם) ולענין זה יפים דבריו של כב' השופט י. כהן בע"פ 691/78 מור נ' מ"י פד"י לג (501:2) - "שבדרך כלל אין תועלת בכך, שתקופת התנאי, שהיא מעין תקופת מבחן שבה צריך לעמוד נאשם, תתחיל ותמשך בזמן שהנאשם נמצא בבית הסוהר."

התוצאה היא איפוא, שדין טענתו הראשונה של המבקש להדחות"



[רע"פ 2594/91 - אפרים בן דוד יעיש נ' מדינת ישראל תק-על 91(3), 2565]

ראה גם נקבע בקדמי סדר הדין בפלילים, חלק שני, ב, 2009 עמ' 1695.

בהקשר לדרך חישוב התנאי, במקרה של רצף תקופות מאסר כמפורט, ברע"פ 2954/91 דלעיל, אין נימוק לחלק בין מקרה בו למועד גזר הדין נשוא התנאי, כבר היה קיים עונש מאסר לריצוי בפועל, לבין מקרה שעונש המאסר הנוסף הצטבר לאחר גזר הדין, והביא להארכת תקופת המאסר בפועל, כבענייננו.

בענייננו ומאז שנגזר דינו של הנאשם בשנית בת"פ 6/96, שהה הנאשם במאסר תקופה רצופה (בהתייחס לשני התיקים 28.04.11 + 6/96), זאת עד ששוחרר ביום 28.04.11. בהתאם תקופת התנאי שנקבעה, מתחילה רק ביום 28.04.11 כך שלמועד ביצוע העבירות נשוא האישום דנן היתה תקופת התנאי בתוקף.

הערה: בענייננו, אומנם, הייתה "תקופת ביניים", בה היה הנאשם משוחרר בתיק 6/96, ברם כעולה מגזר הדין, תקופת התנאי נקבעה מחדש, ע"פ הסדר, זאת ממועד גזר הדין (השני) הנ"ל (16.6.03).

לענין הפעלת התנאי בת"פ 165/03:

התנאי כפי שמופיע בת"פ 165/03 על אף נוסחו הלא מוצלח, מלמד, ללא ספק על תוכנו. עפ"י לשונו קובע התנאי: **"אני מטילה על הנאשם עונש מאסר של 30 חודשי מאסר והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירה מסוג עוון או פשע במשך שלוש שנים"**. על אף שחסרה למעשה המילה "תנאי" לאחר המילים "30 חודשי מאסר", הרי ממכלול הנוסח הנ"ל ברור ואין כל ספק כי כוונת בית המשפט בקביעתו היתה להשית על הנאשם מאסר מותנה בן 30 חודשים (כשתקופת התנאי תעמוד על 3 שנים).

לאחר שבחנתי את השיקולים הרלבנטיים באשר לדרך הנכונה להפעלת תקופת המאסר המותנת הנ"ל בענייננו, ובעיקר חלוף השנים מאז בוצעו העבירות נשוא התנאי, אורך המאסרים המותנים, כמו גם פרק הזמן הממושך של המאסר בפועל בתיק דנן, אני רואה להפעיל את המאסרים המותנים, שלעיל, בעיקרם בחופף וחלקם במצטבר, כפי שיפורט להלן.

מיום 10.7.2012

תיקון מס' 113

ס"ח תשע"ב מס' 2330 מיום 10.7.2012 עמ' 104 (ה"ח 241)

סוף דבר אפוא ובהינתן המכלול המפורט, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים;



א. מאסר בפועל לתקופה של שלושים (30) חודשים, בגין האישומים שבנדון.

ב. הפעלתהמאסרהמותנהבן השלושים (30) (חודשיםבת.פ 165/03 של ביתהמשפט המחוזי
בנצרת, באופןשעשרים ושה חודשים (26)יהיובחופףוארבע (4) יהיובמצטבר.

הפעלתהמאסרהמותנהבן השלושים ושישה (36) (חודשיםבת.פ 06/96 של ביתהמשפט המחוזי
בנצרת, באופןשלושים (30) חודשים ממנו יהיובחופףושישה (6) חודשים יהיובמצטבר.

סךכלתקופתהמאסרבפועלתעמודעל 40 חודשים.

ג. תקופת מאסר של 12 חודשי מאסר על תנאי בתוקף ל- 3 שנים מיום שחרורו. התנאי יופעל
אם הנאשם יעבור ויורשע, בתקופת התנאי בכל עבירה מסוג פשע.

תקופת מאסר של 60 יום על תנאי לתקופה של 12 חודש מיום שחרורו, התנאי יופעל אם
הנאשם יעבור ויורשע בתקופת התנאי בעבירה בה הורשע בכתב האישום הנוסף.

ד. קנס בסך 2,000 ₪, אשר ישולם ב- 2 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בני 1,000 ₪ כ"א,
החל מיום 15.02.14 ובכל 15 לכל חודש שלאחריו. ככל שהנאשם לא ישלם את הקנס או חלק
ממנו, ירצה 20 ימי מאסר תמורתו.

ה. פסילת הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חמש שנים החל מתום
מאסרו. תקופת

ו. פסילת את הנאשם על תנאי, מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים החל
מתום תקופת הפסילה בפועל. התנאי יופעל אם הנאשם יעבור בתקופת התנאי עבירה של
נהיגה ללא רישיון נהיגה, או נהיגה ללא ביטוח על פי הסעיפים בהם הורשע בכתב האישום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.



ניתן והודע היום ח' שבט תשע"ד, 09/01/2014 במעמד הנוכחים.

דני צרפתי, שופט